

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 2. srpna 2023
č. j. MSP-871/2021-ODKA-SPZ/3
Počet listů: 3
Přílohy: 2

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Obviněná I. V. - stížnost pro porušení zákona

Přílohy:

- kopie trestního spisu Policie ČR, KŘ Libereckého kraje, ÚO Liberec, sp. zn. KRPL-60610/TČ-2019-180571
- kopie dozorového spisu Okresního státního zastupitelství v Liberci, sp. zn. 1 ZT 13/2020

Podle § 266 odst. 1, 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), podávám ve prospěch obviněné I. V.,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému usnesení státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Liberci ze dne 16. 6. 2021, č. j. 1 ZT 13/2020-57.

Postup před vydáním napadeného rozhodnutí

- 1 Usnesením policejního orgánu Policie České republiky, Krajského ředitelství Libereckého kraje, Územního odboru Liberec ze dne 8. 1. 2020, č. j. KRPL-60610-50/TČ-2019-180571, bylo na základě § 160 odst. 1 trestního řádu zahájeno trestní stíhání I. V. pro přečin porušování domovní svobody dle § 178 odst. 1 trestního zákoníku. Přečinu se měla dopustit tím způsobem, že *dne 25. 6. 2019, v přesně nezjištěné době od 19.00 hod. do 19.45 hod., v prvním patře domu, neoprávněně, úmyslně a vědomě otevřela uzavřené vstupní dveře pronajatého bytu poškozené D. H., bez vyzvání do bytu vstoupila a po opakované žádosti, aby z bytu odešla, ho neopustila a dále přes výslovný nesouhlas poškozené v bytě setrvala, byt si*

fotografovala na mobilní telefon, po čemž došlo k oboustranné drobné fyzické potyčce, při které znesnadnění obvyklého způsobu života poškozené ani obviněné nevzniklo.

- 2 Usnesení o zahájení trestního stíhání bylo I. V. policejním orgánem primárně, avšak neúspěšně doručováno na adresu, kterou jmenovaná dne 1.7.2019, v rámci úředního záznamu o podaném vysvětlení, uvedla jako adresu trvalého bydliště a současně jako adresu pro účely doručování.
- 3 Dalším šetřením bylo zjištěno, že I. V. odcestovala z České republiky a dlouhodobě pobývá v Austrálii. Policejní orgán v průběhu neformálně vedené mailové komunikace od jmenované obdržel postupně dvě adresy, jež byly z její strany označeny za adresy pobytu a současně adresy doručovací.
- 4 S ohledem na tato zjištění se policejní orgán rozhodl doručit usnesení o zahájení trestního stíhání I. V. na obě australské adresy, a to přímou cestou, tedy jako doporučenou zásilku prostřednictvím provozovatele poštovních služeb.
- 5 I. V. převzetí zásilky obsahující usnesení o zahájení trestního stíhání, oznámila policejnímu orgánu dne 14.9.2020, a to prostřednictvím e-mailové zprávy. Při následné komunikaci zaslala fotokopii první stránky předmětného usnesení, včetně obálky, v níž bylo usnesení uloženo. Z těchto listin, jakož ani z emailových vyjádření není zřejmé, kterého dne si dané usnesení převzala. Policejní orgán přitom nedisponuje dokladem provozovatele poštovních služeb o doručení a převzetí předmětného rozhodnutí (dodejkou či doručenkou).
- 6 V případě druhé I. V. uvedené adresy, se doručovaná zásilka vrátila jako nedoručená/nevyzvednutá.
- 7 Jak je zřejmé z plné moci datované ke dni 27.4.2021, I. V. zplnomocnila k zastupování ve věci vedené u Policie ČR pod sp. zn. KRPL-60610/TČ-2019-180571 advokátku Mgr. Ivanu Hákovou. V návaznosti na tuto plnou moc bylo usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 8.1.2020 doručeno obhájkyňi do datové schránky dne 28. 4. 2021.
- 8 Dne 3.5.2021 podala proti usnesení o zahájení trestního stíhání Mgr. Ivana Háková stížnost s tím, že tato neobsahovala bližší odůvodnění.

Napadené rozhodnutí

- 9 Státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Liberci dne 16.6.2021, svým usnesením, č. j. 1 ZT 13/2020-57, na základě ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) trestního řádu, stížnost obviněné I. V., směřující proti usnesení o zahájení trestního stíhání dle § 160 odst. 1 trestního řádu, vydaného policejním orgánem Policie České republiky, Krajským ředitelstvím Libereckého kraje, Územním odborem Liberec, č.j. KRPL-60610-50/TČ-2019-180571, zamítla pro nedůvodnost.
- 10 Usnesení nabylo právní moci dne 16.6.2021.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

- 11 Podle § 64 odst. 1 písm. b) trestního řádu se do vlastních rukou doručuje osobám oprávněným podat proti rozhodnutí opravný prostředek opis tohoto rozhodnutí.
- 12 Podle § 64 odst. 2 trestního řádu nebyl-li adresát písemnosti, kterou je třeba doručit do vlastních rukou, zastížen, písemnost se uloží a adresát se vhodným způsobem vyrozumí, kde si ji může vyzvednout.
- 13 Podle § 64 odst. 4 věta první trestního řádu nevyzvedne-li si adresát písemnost do deseti dnů od uložení, považuje se poslední den této lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedověděl, ačkoliv se v místě doručení zdržuje, nebo uvedenou adresu označil pro účely doručování.
- 14 Podle § 64 odst. 5 písm. a) trestního řádu se § 64 odstavec 4 trestního řádu neužije, doručuje-li se (mimo jiné) obviněnému usnesení o zahájení trestního stíhání.
- 15 Podle § 43 odst. 1 zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů, doručuje justiční orgán písemnost v trestním řízení adresátovi v cizím státu na základě žádosti o právní pomoc.
- 16 Podle 43 odst. 3 zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, umožňuje-li to mezinárodní smlouva nebo trestní řád, může justiční orgán doručit písemnost v trestním řízení adresátovi v cizím státu přímo prostřednictvím provozovatele poštovních služeb.
- 17 Podle § 143 odst. 1 trestního řádu se stížnost podává u orgánu, proti jehož usnesení stížnost směřuje, a to do tří dnů od oznámení usnesení podle § 137 trestního řádu; jestliže se usnesení oznamuje jak obviněnému, tak i jeho opatrovníku nebo obhájci, běží lhůta od toho oznámení, které bylo provedeno nejpozději.
- 18 Podle § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu, jestliže lhůta k podání stížnosti již všem oprávněným osobám uplynula a stížnosti nebylo vyhověno podle § 146 odstavec 1 trestního řádu, předloží policejní orgán věc k rozhodnutí státnímu zástupci, který vykonává nad přípravným řízením dozor, a jde-li o stížnost proti usnesení, k němuž tento státní zástupce dal souhlas nebo pokyn, jeho prostřednictvím nadřízenému státnímu zástupci.

Posouzení předmětné věci

- 19 Z předloženého trestního spisu vyplývá, že obviněné bylo usnesení o zahájení trestního stíhání, č. j. KRPL-60610-50/TČ-2019-180571, doručováno celkem třikrát, vždy prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Ve dvou případech se písemnost doručit vůbec nepodařilo. Ve třetím případě sice I. V. dne 14.9.2020 oznámila policejnímu orgánu prostřednictvím e-mailové zprávy, že předmětným usnesením o zahájení trestního stíhání disponuje, avšak policejní orgán, i přes urgenci učiněnou u České pošty, nikdy neobdržel doklad provozovatele poštovních služeb o řádném doručení a převzetí předmětného rozhodnutí (dodejku či doručenkou).
- 20 Nejen že tedy není zřejmé, jakým způsobem usnesení o zahájení trestního stíhání I. V. obdržela, ale není ani známo, kdy konkrétně se tak událo, tzn. kdy si jej jmenovaná měla převzít. Právě zmíněného nedostatku si je ostatně vědoma i státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Liberci, která v napadeném usnesení č.j. 1 ZT 13/2020-57, konstatuje, že usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání ze dne 8. 1. 2020 nebylo ke dni 16.6.2021 obviněné účinně doručeno. Datum doručení je přitom jedním z nejdůležitějších okamžiků trestního řízení, neboť se od něj odvíjí jak hmotněprávní, tak procesně právní účinky, mimo jiné i běh lhůty pro podání

řádného opravného prostředku – stížnosti, vyplývající z ustanovení § 143 odst. 1 trestního řádu. Usnesení o zahájení trestního stíhání je nadto nezbytné, v souladu s ustanovením § 64 odst. 1 písm. b) trestního řádu, prokazatelně doručit obviněnému do vlastních rukou, přičemž doručení nelze nahradit fikcí uložení (viz § 64 odst. 5 písm. a) trestního řádu).

- 21 Současně je na místě konstatovat, že způsob doručování písemností v trestním řízení adresátovi v cizím státu je nad rámec obecných ustanovení upraven v § 43 odst. 1 zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, podle něhož se tak děje prostřednictvím žádosti o právní pomoc. Ačkoliv dle 43 odst. 3 téhož zákona může justiční orgán doručit písemnost v trestním řízení adresátovi v cizím státu přímo prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, lze takto konat pouze na základě mezinárodní smlouvy nebo trestního řádu. Podmínky pro přímé doručování do Austrálie však žádná mezinárodní smlouva nestanovuje, a ani trestní řád tento postup nepřipouští.
- 22 Z důvodu nesprávně zvoleného postupu při doručování, a na to navazující neexistence dokladu o doručení usnesení o zahájení trestního stíhání do rukou I. V., vznikla situace, kdy nelze stanovit okamžik (datum) převzetí rozhodnutí policejního orgánu posledně jmenovanou. Proto není současně možné určit zda, a pokud ano pak kdy uplynula lhůta k podání stížnosti všem oprávněným osobám (viz § 143 odst. 1 trestního řádu), jakož ani posoudit existenci podmínek pro předložení věci k rozhodnutí státnímu zástupci vyplývajících z ustanovení § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu a v návaznosti na to k vydání samotného rozhodnutí o stížnosti směřující proti usnesení o zahájení trestního stíhání.
- 23 Jinak řečeno, rozhodnutí o stížnosti proti usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání nemohlo být za stávajícího stavu státní zástupkyní Okresního státního zastupitelství v Liberci vůbec vydáno. Naopak, v souladu s § 43 odst. 1 zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, měly být realizovány veškeré zákonné kroky k řádnému doručení usnesení o zahájení trestního stíhání I. V. do Austrálie, tedy požádat australské justiční orgány o součinnost cestou žádosti o právní pomoc, spočívající v doručení usnesení o zahájení trestního stíhání na jednu z adres, jež I. V. sdělila policejnímu orgánu, eventuálně ve vypátrání jejího aktuálního faktického pobytu na území Austrálie.
- 24 Shrnuto, usnesení státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Liberci ze dne 16. 6. 2021, č.j. 1 ZT 13/2020-57, která na základě § 148 odst. 1 písm. b) trestního řádu zamítla jako nedůvodnou stížnost obviněné, směřující proti usnesení o zahájení trestního stíhání dle § 160 odst. 1 trestního řádu, vydaného policejním orgánem Policie České republiky, Krajským ředitelstvím Libereckého kraje, Územním odborem Liberec, č.j. KRPL-60610-50/TČ-2019-180571, nemůže ve svém výroku obstát, neboť bylo zjevně učiněno na podkladě nezákonné aplikace ustanovení § 64 odst. 1 písm. b) trestního řádu, § 143 odst. 1 trestního řádu a § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu.

Návrh

- 25 S ohledem na výše uvedené si dovoluji Nejvyššímu soudu navrhnout, aby:

- 1) Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že usnesením státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Liberci ze dne 16. 6. 2021, č.j. 1 ZT 13/2020-57, byl porušen zákon v neprospěch obviněné I. V., a to v ustanovení § 64 odst. 1 písm. b) trestního řádu, § 143 odst. 1 trestního řádu a § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu;
- 2) podle § 269 odst. 2 trestního řádu zrušil usnesení státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Liberci ze dne 16. 6. 2021, č.j. 1 ZT 13/2020-57, jakož i další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.